

Sygn. akt VIII U 1576/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy C. D. (D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania C. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 września 2015 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu C. D. prawo do emerytury począwszy od dnia 13 sierpnia 2015 roku,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt VIIIU 1576/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3.09.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu C. D. (D.) prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw.z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.), gdyż ubezpieczony nie udokumentował okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wynoszącego co najmniej 15 lat.

Ubezpieczony w odwołaniu od niniejszej decyzji, sprecyzowanym na rozprawie w dniu 10 grudnia 2015r., domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy okresu zatrudnienia od 2.11.1978r.do 29.02. 1984r. w (...) Przedsiębiorstwie (...), od 1.03.1984r. do

31.12.1984r. w KWK "G.", a także okresu od 2.01.1985r. do 31.12.1998r. w (...) S.A.w G., kiedy to faktycznie wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego i operatora dźwigu.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy dodał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu od 2.01.1985r. do 31.12.1986r. i od 1.01.1987r. do 31.12.1998r. z uwagi na rozbieżności w nazewnictwie stanowiska pracy zajmowanego przez ubezpieczonego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony C. D. urodził się w dniu (...), a zatem 60 lat ukończył w dniu (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999 roku, legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, bo 25 lat, 6 miesięcy i 13 dni. W ocenie ZUS, skarżący udowodnił jedynie 4 miesiące i 12 dni okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Ubezpieczony od dnia 25.10.1974r. do dnia 7.02.1975r. był zatrudniony w KWK (...) w B. jako robotnik dołowy pod ziemią, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z kolei w okresie od 1.03.1984r. do 28.03.1984r. ubezpieczony pracował w KWK (...) na stanowisku ładowacza pod ziemią. Okresy te zostały uznane przez organ rentowy za bezsporne i tym samym zaliczono je do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W okresie od 4.10.1977r. do 29.02.1984r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B., z tym że w okresie do 1.11.1978r. zajmował stanowisko kierowcy samochodu osobowego, w okresie od 2.11.1978r. do 31.10.1980r. stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego, a następnie stanowisko operatora. W świadectwie pracy z dnia 28.02.1984r. wskazano ostatnie stanowisko – kierowca samochodu dostawczego. Ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych za ten okres zatrudnienia.

W okresie od 29.03.1984r. do 31.12.1984r. ubezpieczony zatrudniony był w KWK (...) na stanowisku operatora dźwigu – powierzchni. Ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych za ten okres zatrudnienia.

W okresie od 2.01.1985r. do 30.06.1999r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) S.A.w G.. W świadectwie pracy z dnia 30.06.1999r. zaznaczono, że ubezpieczony w okresie do 31.12.1986r. zajmował stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego pow.3,5 tony – operator żurawia, a w następnym okresie: kierowca samochodu ciężarowego – operator podnośnika montażowego (zwyżki). W tym samym świadectwie pracy zaznaczono, że ubezpieczony wykonywał prace w warunkach szczególnych jako kierowca samochodu ciężarowego pow.3,5 tony – wykaz A, dział VIII, poz.2 stanowiący załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. W okresie zatrudnienia w (...) S.A.w G. pobierał zasiłki chorobowe (w łącznym wymiarze 36 dni). Ze złożonego przez ubezpieczonego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 29.05.2006r. wynika, że w okresie od 2.01.1985r. do 30.06.1999r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w transporcie na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony wymienione w Wykazie A Dział VIII pkt 2 Rozporządzenia Rady ministrów z dnia 7.02.1983r.

Z przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów – legitymacji wydanej przez Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych nr (...) z dnia 23.09.1980r. wynika, że ubezpieczony posiada uprawnienia kat.III do obsługi żurawi samojezdnych kołowych, „a” samojezdne, „b” samochodowe, do 10 ton. Od 1977r. posiada również uprawnienia do prowadzenia pojazdów kat.B,C i E (vide wypis z dokumentu prawa jazdy w aktach osobowych

ubezpieczonego). Od lipca 1981r. posiada również uprawnienia do obsługi dźwignic kat.II (vide akta osobowe ubezpieczonego z (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w aktach sądowych).

W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd ustalił, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B., zaraz po ukończeniu kursu operatora dźwignic, ubezpieczony zaczął pracować na tym stanowisku. Obsługiwał dźwigi typu J. kratowy, do podnoszenia 10 ton. Pracował też na L. z wysięgnikami teleskopowymi. Maszyny te były żurawiami samojezdnymi, tj. dźwignicami (dźwigami) na podwoziu samochodu ciężarowego lub specjalnie skonstruowanym podwoziu samojezdnym, używane do prac przeładunkowych i montażowych. Ubezpieczony zarówno jechał samochodem, na którym zamontowany był dźwig, jak i następnie, po przyjechaniu na miejsce prac, obsługiwał dźwig. Przed rozpoczęciem dniówki ubezpieczony w bazie, która mieściła się w R. – C. musiał pobrać kartę drogową i przydzielonym mu dźwigiem udawał się pod wskazany adres – kopalnię, bowiem firma obsługiwała wówczas kopalnię. Kiedy ubezpieczony pracował w tym Przedsiębiorstwie w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego, tj. od 2.11.1978r. do 31.10.1980r., do jego obowiązków należało pobranie samochodu w bazie, przyjazd na wskazane miejsce, pobranie towaru i jego transport w inne miejsce.

Ustalono nadto, że będąc zatrudniony w KWK (...), w okresie od 29.03.1984r. do 31.12.1984r. ubezpieczony faktycznie świadczył pracę operatora dźwigu na powierzchni. Obsługiwał dźwigi typu W., L. i P.. Miały udźwig do 16 ton. Na stałe były zmontowane: jeden na szybie O., dwa na KWK (...). Ubezpieczony obsługiwał każdego dnia jeden ze wskazanych mu w poleceniu dźwignic.

Ustalono również, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), ubezpieczony faktycznie świadczył pracę kierowcy i operatora żurawia, a od 1.01.1987r. kierowcy - operatora podnośnika montażowego – zwyżki. Ubezpieczony obsługiwał dźwigi (...), które miały 32 tony, a nadto dźwigi L.. Maszyny te były żurawiami samojezdnymi, tj. dźwignicami (dźwigami) na podwoziu samochodu ciężarowego lub specjalnie skonstruowanym podwoziu samojezdnym, używane do prac przeładunkowych i montażowych. Ubezpieczony zarówno jechał samochodem, na którym zamontowany był dźwig, jak i następnie, po przyjechaniu na miejsce prac obsługiwał dźwig. Podobnie zwyżka – podnośnik, zamontowana była na podwoziu samochodu ciężarowego m-ki S. lub J.. Zwyżka ważyła od 10 do 16 ton.

W spornym okresie ubezpieczony świadczył pracę stale w pełnym wymiarze czasu pracy - co najmniej 8 godzin dziennie. Razem z ubezpieczonym w (...) S.A. w G. pracowali w tym czasie: K. M., T. O. i B. Z.. Z kolei jego przełożonym w KWK (...) był M. D..

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych i płacowych ubezpieczonego, zeznań świadków K. M., T. O., B. Z. i M. D. oraz zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 10.12.2015r. czas 00:25:34 – 00:53:14, z dnia 17.03.2016r. czas 00:12:54 – 01:06:25 oraz z dnia 25.04.2016r. czas 00:03:44 – 00:11:51), akt emerytalnych świadków: K. M. i T. O..

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków oraz ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, szczegółowe, logiczne, zasadniczo zgodne ze sobą. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornych okresach jego zatrudnienia i stąd niewątpliwie posiadają szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy. Nadto zeznania te korelują z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie, a uznanym przez Sąd za wiarygodny, w szczególności z przedłożonymi przez ubezpieczonego dokumentami w postaci zaświadczeń odnośnie posiadanych uprawnień do obsługi ciężkich maszyn budowlano – drogowych. Z akt osobowych ubezpieczonego bezspornie wynika też, że od 2.11.1978r. będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...), ubezpieczony zaczął świadczyć pracę w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego (vide zmiana angażu z dnia 2.11.1978r.). Kolejna zmiana angażu – na stanowisko operatora miała miejsce w dniu 1.11.1980r. (vide umowa o pracę z dnia 1.11.1980r. w aktach osobowych ubezpieczonego).

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie C. D. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1). okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2). okres składowy i nieskładowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art.184 ust 2 ustawy emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 Rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do Rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. Rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 Rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział V poz. 3 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych jest pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego. Z kolei zgodnie z wykazem A, dział VIII poz. 2 tego samego załącznika do Rozporządzenia, praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalistycznych (specjalnych) pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów jest pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 Rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 Rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do Rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Zauważyć należy, że Zarządzenie nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów

Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. precyzuje, iż maszynistą ciężkich maszyn budowlanych i drogowych jest także maszynista żurawi samojezdnych.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony C. D. na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony C. D. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w okresie od 2.11.1978r. do 31.10.1980r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dział VIII poz. 2. Natomiast praca w pozostałych spornych okresach na stanowisku operatora dotyczyła obsługi ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych, czyli była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale V, poz. 3. Przy czym specyfika tych maszyn polegała na tym, że równocześnie ubezpieczony kierował tymi pojazdami, bowiem były one skonstruowane na podwoziu samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony.

Okoliczność tę potwierdzają w szczególności zeznania słuchanych w sprawie świadków K. M., T. O., B. Z. i M. D., a także korespondujące z nimi zeznania ubezpieczonego.

Ze świadectw pracy złożonych przez ubezpieczonego jasno wynika, że ubezpieczony pracował na stanowisku: kierowca samochodu ciężarowego, operator, operator dźwigu, operator żurawia, operator podnośnika. Pierwsze uprawnienia do obsługi sprzętu ciężkiego – żurawi budowlanych uzyskał we wrześniu 1980r. Praktycznie od tego momentu ubezpieczony pracował na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego – „praca maszynistów ciężkich maszyn budowlanych”, za wyjątkiem krótkiego okresu zatrudnienia pod ziemią w KWK (...). W ocenie Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało też, że ubezpieczony w okresie spornego zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od dnia 2.01.1985r. do dnia 31.12.1998r. również świadczył pracę, o której mowa powyżej.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu spornych okresów pracy argumentując, że ubezpieczony co do niektórych okresów w ogóle nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych lub, że ze świadectwa przedłożonego wynikały rozbieżności w nazewnictwie stanowiska pracy zajmowanego przez ubezpieczonego.

Z ugruntowanego już stanowiska judykatury i doktryny wynika, że „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996 roku, sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997 roku, nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997 roku sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)”(OSNP z 1998 roku, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

W konsekwencji uznania, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych (nawet po wyłączeniu okresów pobierania zasiłku chorobowego), gdy pozostałe przesłanki prawa do

świadczenia były bezsporne, Sąd stwierdził, iż ubezpieczony spełnia wszystkie konieczne warunki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt 1 wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 13.08.2015r., tj. od dnia ukończenia 60 roku życia (zgodnie z art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

W pkt 2 wyroku na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §2 ust. 1 i 2, §12 ust.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.461) Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Renata Stańczak